

بسمه تعالی

فصل دوم: خبر چیست؟

دکتر یونس شکرخواه

تعاریف گوناگونی درباره خبر (News) ارائه شده و

کماکان نیز رایج می‌شود. تعاریف مربوط به خبر

پیوسته تغییر می‌کند، چون عادات ما پیوسته در حال

تغییر است.

برخی از تعاریف ارائه شده در زمینه خبر از این

قرار است:

• خبر، گزارش واقعیت‌هاست، اما هر واقعیتی را

نمی‌توان خبر نامید؛

• خبر، پیامی است که احتمال صدق و کذب در آن

وجود دارد؛

• خبر، رویدادی است که قرار است اتفاق بیفتد؛

• اطلاعات مربوط به آنچه رخ داده است، خبر نامیده

می‌شود؛

• مجموعه‌ای از لغات و عبارات است که انجام کاری

را اطلاع دهد؛

• خبر، گزارش مناسب، خلاصه و دقیق یک رویداد

است, نه خود رویداد؛

• شامل هر اندیشه و عمل واقعی است که برای عده

کثیری جالب است؛

• خبر، نقل ساده و خالص وقایع جاری است؛

• خبر، محصول جهان سیاسی و اجتماعی است که

آن را گزارش می کند؛

• خبر، مردم است.

• خبر، ...

هر یک از این تعاریف از زاویه خاصی به تعریف
خبر پرداخته اند و همین تفاوت ها نشان می دهد
که تعریف و تعیین قلمرو مفهومی برای خبر، کار
چندان ساده‌ای نیست.

به هر تعریفی که در ارتباط با خبر تن دهیم و به
عنوان مثال این تعریف را بپذیریم که ”خبر:

۱. اطلاعات مربوط به یک رویداد یا تحول است

که در جایی چاپ یا پخش شود و ۲. هر نوع

اطلاع جدید و غیر عادی (Wagnalls & Funk)

(Dictionary)، باز نمی‌توانیم با خیال راحت کار

را تمام شده تلقی کنیم. اکثراً " این احتمال وجود دارد که کسانی که خبرهای ما را می‌خوانند، پس از خواندن خبر بگویند "به من چه؟! " و یا بگویند : "خودم می‌دانستم".

مورد اول (به من چه؟!) نشان می‌دهد ما

نتوانسته‌ایم ربط خبر به مخاطب را تشخیص

بدهیم، و مورد دوم (خودم می‌دانستم) حاکی از

آن است که خبر کهنه‌ای را به مخاطب تحویل

داده‌ایم. من می‌خواهم این نتیجه را بگیرم که

"فراگیری (Impact)" و سرعت (Immediacy)

جا نمایه، خمیرمایه و کانون اصلی را در هر
تعریف از خبر شکل می‌دهند. پس بنابراین،
صرف این که خبرها مربوط به آدم‌ها، مکان‌ها،
اشیاء و رویدادهای واقعی باشند، کافی نیست.
فراگیر بودن خبرها و حساس بودن اطلاعات آنها
نسبت به زمان اهمیت فراوانی دارد و
روزنامه‌نگاران باید این عادت را در خود به وجود
بیاورند که به جای مخاطبان فکر کنند و ببینند
مخاطبان به چه چیزهایی احتیاج دارند (روابط
خبر به مخاطب) و کدام چیزها را به سرعت

می‌خواهند (حساس بودن نسبت به عنصر زمان).

این دو نکته، سنگ پایه تشخیص رویدادهایی

است که از ارزش خبری برخوردارند. سنگ

پایه‌ای که می‌تواند مانع طرح دو نکته پیش گفته

باشد: ”به من چه؟!“ و ”خودم می‌دانستم“.